

*Вдовиченко Н.Є., методист вищої категорії
Одеського інституту фінансів
Українського державного університету
фінансів та міжнародної торгівлі*

ІНФЛЯЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Анотація. *Інфляція не лише призводить до тяжких соціально-економічних наслідків, але і за її умов втрачається ефективність дії та відбувається деформація інструментів макроекономічного регулювання, а тому має бути стан «керованості» інфляційними процесами.*

В статті розкрито сутність інфляції як фінансової категорії та вплив інфляційних процесів на стан сучасної економіки України. Визначено знецінення гривни у 2014 році та її вплив на цінову політику на прикладі формування ціни на паливо в Україні. Здійснена оцінка індексів інфляції за 2010-2014 роки. Проаналізована зміна індексів промислового виробництва за 2011-2014 роки. Проведено порівняльний аналіз номінальної і реальної заробітної плати в Україні за 2014 рік. Розглянуто заходи щодо оздоровлення фінансової ситуації в Україні.

Ключові слова: *інфляція, фінансова система, інфляційні процеси, індекс споживчих цін, індекс інфляції, економічний розвиток, економіка, бюджет.*

Постановка проблеми. Не можна недооцінювати важливість правильно розроблених і інтегрованих заходів антиінфляційної політики країни. Адже інфляція є однією з найбільш гострих проблем сучасного розвитку економіки в Україні та в багатьох країнах світу, негативно впливаючи на всі сторони життя суспільства. Високий рівень інфляції руйнує грошову систему, провокує втечу національного капіталу за кордон, послаблює національну валюту, сприяє її витісненню у внутрішньому обігу іноземною валютою, підриває можливості фінансування державного бюджету.

Завдяки тому, що інфляція в негативному плані кардинально впливає на життя суспільства в цілому вона посідає одне з перших місць серед найбільш гострих і актуальних проблем, пов'язаних з економічним розвитком України. Результатом її прогресії є знецінення праці, знищення заощаджень юридичних і фізичних осіб, перешкоджання довгостроковим інвестиціям та загальному економічному зростанню. Саме тому вибрану тему слід вважати актуальною.

Мета статті полягає в аналізі визначення сутності інфляції та впливу інфляційних процесів на стан сучасної економіки України, а також в пошуку можливих шляхів подолання інфляції в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Явище інфляції досліджувала велика кількість вчених, які намагались знайти ефективні методи боротьби з нею.

Теоретичну основу вивчення інфляції становлять праці відомих класиків економічної науки, таких як Дж. М. Кейнс та М. Фрідман. Так, Дж. М. Кейнс [1] вперше проаналізував інфляцію як елемент макроекономічної теорії, а М. Фрідман [2] під інфляцією розумів стійке та безперервне зростання цін, що завжди і всюди виступає як грошовий феномен.

Серед вітчизняних та російських науковців дослідженню інфляційного процесу були присвячені наукові праці А.С. Гальчинського [3], М.І.Савлука [4], П.В. Круш [5], Марцин [6] та ін. Розвиток антиінфляційної політики в економічній системі України у 90-х роках та її особливості досліджували О.І.Барановський, Я. А. Жаліло, О. М. Мельник [7, с.106; 8; 9].

Незважаючи на величезну кількість досліджень сутності та причин виникнення інфляційних процесів, це питання залишається відкритим, оскільки для кожного типу економіки характерні

різні ознаки інфляції, а вказаний процес необхідно вивчати в розрізі окремої країни і в певній економічній ситуації.

Виклад основного матеріалу. Інфляція як специфічна властивість паперових грошей відома вже кілька століть. Інфляція – це знецінення грошей, що виявляється через зростання цін. Інфляція вимірюється динамікою цін. Вона є обернено пропорційною величиною до цінової динаміки. Якщо впродовж року ціни зросли на 20 відсотків, то можна сказати, що на такий самий відсоток знецінилися гроші [3, с. 453].

У світі немає країни, яка б в останні десятиліття тією чи іншою мірою не зазнала втрат від інфляції. Наслідки інфляції складні й різноманітні. Високий її рівень перетворюється на серйозну перешкоду для виробництва, спричинює економічну і соціальну напруженість у суспільстві.

Інфляція – явище досить складне за формою її прояву та за сукупністю чинників, що її спричинюють. Зовні вона проявляється в зростанні цін на товари і тарифів на послуги, у падінні валютного курсу національних грошей, у поглибленні товарного дефіциту. Усі ці явища є проявом знецінення грошей, незалежно від причинно-наслідкових зв'язків між грошима і товарами на ринку. Найчастіше її трактують як знецінення грошей через зростання цін або просто як процес зростання цін [4, с.157].

Встановлено, що економічна сутність інфляції полягає у знеціненні грошей, зниженні їхньої купівельної спроможності, дисбалансі попиту і пропозиції, тобто переповненні каналів обігу надлишковими паперовими грошима, не забезпеченими відповідним зростанням товарної маси [6, с.43].

Якщо цей процес набуває затяжного характеру, то поглиблюється розрив між рівнями цін на внутрішньому ринку країни та на ринках інших країн і світовому ринку в цілому. Відбувається знецінення національних грошей відносно іноземної валюти. Це призводить до зниження їх валютного курсу, що теж є проявом інфляції. Якщо держава вводить обмеження на зростання цін, тобто запроваджує регулювання ринку, то за наявності надмірного попиту інфляція не зникає, а набуває форми широкомасштабного товарного дефіциту [4, с.158].

Дуже гостра проблема інфляції і в Україні. Інфляційні процеси в нас викликані сукупністю взаємопов'язаних об'єктивних і суб'єктивних чинників. Це негаразди перехідної економіки, залежність від зовнішнього енергопостачання, непослідовність економічної політики, помилки в політиці бюджетних видатків тощо [5, с.3].

Проблема інфляції має для України не стільки теоретичне, скільки суто практичне значення. Вже в 1991 році, після проголошення курсу на незалежність, Україну охопила глибока інфляція, з якої вона остаточно не вийшла за 23 роки. Українська дійсність дала багатий інфляційний матеріал, на базі якого можна перевірити та уточнити теоретичні положення щодо сутності, форм прояву, причин та наслідків інфляції, а також виявити особливості перебігу інфляційного процесу в наших специфічних умовах [10, с.20].

Перш ніж розглянути особливості інфляційного процесу в Україні, слід визначити основні специфічні риси економічного і соціального життя суспільства в цей період. Найбільш загальною, специфічною рисою цього періоду в Україні є те, що він був перехідним, коли ринкові методи й елементи тісно перепліталися з командно-адміністративними не тільки в економічному житті, а й у свідомості творців економічної політики. Більш конкретно специфіку цього періоду можна звести до такого:

- Україна дістала у спадок від СРСР високозатратну, неефективну, високомонополізовану, з неринковою структурою (надмірно високою питомою вагою важкої промисловості) економіку, переважна частина якої не спроможна була працювати на засадах самофінансування і потребувала бюджетного датування, що провокувало зростання бюджетного дефіциту;

- разом з такою інфляційно-орієнтованою економікою Україна дістала в спадок і великий «інфляційний навіс» у 117 млрд. крб. вкладів населення в банках, насамперед в Ощадному, переважна частина яких була вимушеною, спричиненою дефіцитністю широкого асортименту споживчих товарів і готовою «згвинтити» ціни за першої спроби їх лібералізації;

- Україна не розробила чіткої, розміченої в часі програми кардинальної ринкової

трансформації економіки та інших сфер суспільства, а проводила свої реформи скоріше шляхом «спроб і помилок», за якого «спроби» зводилися переважно до підтримки будь-якою ціною «на плаву» старого виробничого потенціалу, а «помилки» – до неймовірного роздування бюджетних витрат на ці цілі. Чим довше утримувалась така ситуація в економіці, тим могутнішим генератором інфляції вона ставала [4, с.173].

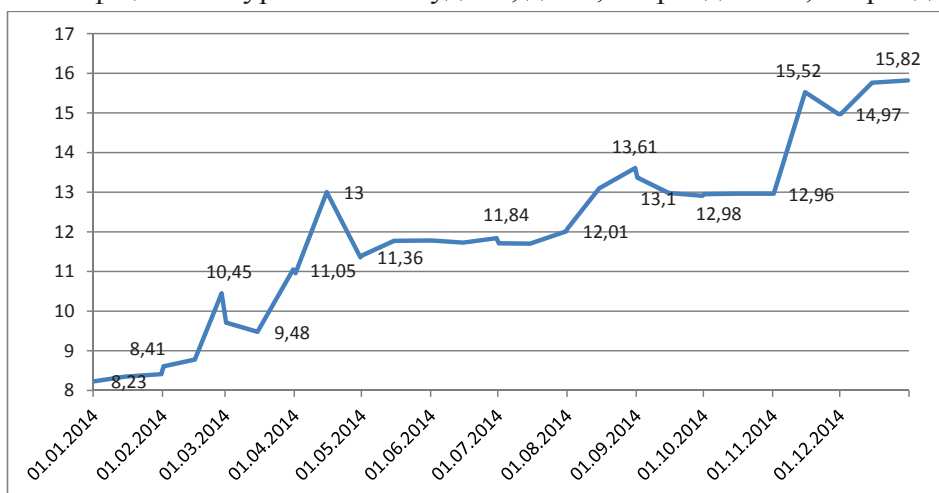
У 2014 році попри значне уповільнення інфляційних процесів економічна ситуація в Україні погіршилася. На фоні ведення воєнних дій на сході країни прискорилося падіння обсягів промислового виробництва та будівельних робіт. Погіршення купівельної спроможності населення вплинуло на зниження обороту роздрібною торгівлі. Єдиною галуззю економіки, де спостерігалось зростання обсягів виробництва, залишалося сільське господарство, що стало основним фактором підтримки економічної активності в Україні з липня по листопад 2014 року.

У листопаді 2014 року. Державна служба статистики України зафіксувала зниження споживчих цін до 19% порівняно з 24% у попередньому місяці. Вартість споживчого кошика в річному обчисленні продовжувала збільшуватись і на кінець листопада становила 21,8% [11].

Основним фактором такої цінової динаміки було підвищення протягом місяця адміністративно-регульованих цін унаслідок зростання тарифів на гарячу воду та опалення (на 22,4%). Крім того, продовжувалося поступове подорожчання підакцизної продукції (алкогольних напоїв і тютюнових виробів) та транспортних послуг. У результаті ціни, які регулюються адміністративно, збільшилися на 3,1% порівняно з попереднім місяцем.

Зростання базового Індексу споживчих цін (ІСЦ) на 2,3% за місяць стало ваговим чинником підвищення інфляційного тиску в листопаді 2014 р. Така цінова динаміка була зумовлена насамперед подорожчанням імпортованих товарів унаслідок курсової корекції гривні, сезонним зростанням цін на окремі харчові продукти та підвищенням цін, що регулюються адміністративно. Серед компонентів базової інфляції найбільше підвищення цін відбулося на непродовольчі товари (зокрема одяг і взуття, вартість яких упродовж листопада підвищилася на 2,4 %), значна частка яких є імпортованими [12].

Зниження обмінного курсу гривні насамперед вплинуло на динаміку базового ІСЦ. Впродовж всього 2014 року спостерігалось знецінення гривні. Це показано на графіку «Історія обмінного курсу USD/UAH (\$/грн.) за 2014 рік», коли гривня з початку року знецінилася до долара США за офіційним курсом майже удвічі, до 15,82 грн./дол. з 8,23 грн./дол. (рис.1) [13].

Рис. 1. «Історія обмінного курсу USD/UAH (долар США/гривня) за 2014 рік»

Джерело: складено автором за даними [13].

Девальвація гривні в Україні за перше півріччя 2014 року становила більш як 60% проти того, що було рік тому, але девальвація і зростання тарифів забезпечили 19% інфляції. Така ситуація виникла через паніку та через погіршення економічних умов в країні.

З моменту введення гривні в обіг у 1996 році вона різко девальвувала двічі: у 1998 році – до близько 5 з 1,8 грн. за долар, а також наприкінці 2008 року – до 8 грн. за долар.

Під впливом валютно-курсового чинника вартість палива в Україні зросла, хоча на світових ринках спостерігалось падіння цін на нафту. Причина таких процесів одна – девальвація гривні. У плані нафтопродуктозабезпечення Україна є типовою європейською країною – імпортозалежною. За підсумками 2014 року в балансі паливного ринку 80% бензину і 83% дизельного пального мають імпортне походження, тобто купуються за валюту. Акциз на нафтопродукти уряд встановив у євро. Таким чином, пряма валютна складова в ціні бензину і дизельного пального в Україні сягає 90%.

Від початку року ціна на нафту впала на 40%, а середня вартість найпопулярнішої марки бензину А-95 в Україні подорожчала більше ніж на 50% – з 11 до 17,65 грн. за літр. Це зумовлено тим, що паливний ринок дуже чутливий до курсових коливань.

При такому порівнянні маємо таку картину: у січні 2014 року середня вартість бензину А-95 становила 11,3 грн. за літр або \$1,38 за літр при курсі 8,20/\$1 (за офіційним курсом), а у грудні вже 17,65 грн. за літр або \$1,11 за літр при курсі 15,82 грн./\$1 (рис. 2). Таким чином, зниження цін у доларовому еквіваленті з початку року склало близько 19,6%, що не відповідає зниженню котирувань бензину на європейському ринку, які за цей період досягли 36% (з \$926 до \$589/т) [14].

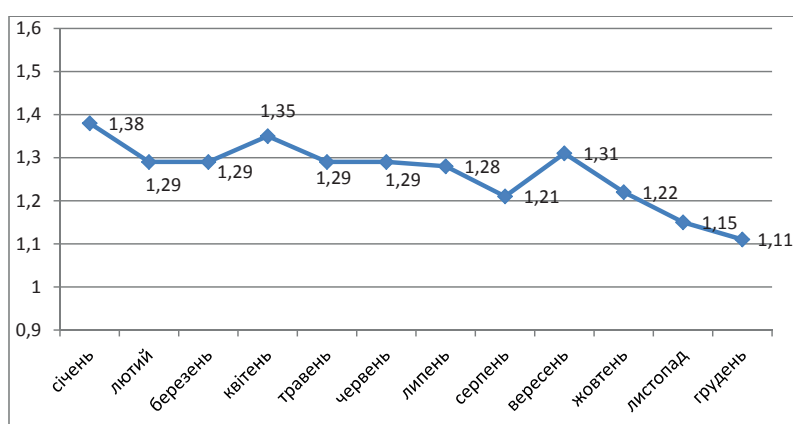

Рис. 2. Зміна вартості бензину А-95, \$/л

Джерело: складено автором за даними [15].

Отже, проведений аналіз продемонстрував негативний вплив інфляційних процесів на формування ціни на паливо.

У січні-грудні 2014 року базова інфляція склала 9,9%, тоді як за січень-грудень 2013 року показник становив 0,2%.

Базова інфляція виключає короткострокові нерівномірні зміни цін під впливом окремих факторів адміністративного, подієвого та сезонного характеру. Переважно мова йде про цінову динаміку, яка не враховує зміни цін на продовольство та енергоносії [14].

Індекс інфляції в Україні в грудні 2014 року склав – 103,0%, в річному вираженні – 124,9%. В таблиці 1 наведено динаміку індексів інфляції за останні п'ять років [16].

Таблиця 1

Зведена таблиця індексів інфляції з 2010 по 2014 рік

Рік	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	За рік
2010	101,8	101,9	100,9	99,7	99,4	99,6	99,8	101,2	102,9	100,5	100,3	100,8	109,1
2011	101,0	100,9	101,4	101,3	100,8	100,4	98,7	99,6	100,1	100,0	100,1	100,2	104,9
2012	100,2	100,2	100,3	100,0	99,7	99,7	99,8	99,7	100,1	100,0	99,9	100,2	99,8
2013	100,2	99,9	100,0	100,0	100,1	100,0	99,9	99,3	100,0	100,4	100,2	100,5	100,5
2014	100,2	100,6	102,2	103,3	103,8	101,0	100,4	100,8	102,9	102,4	101,9	103,0	124,9

Джерело: складено автором за даними [16].

З наведених даних таблиці 1 видно, що індекс інфляції у 2014 році значно перевищив індекси інфляції за минулі роки і сягнув максимального значення – 24,9%.

Таблиця 2

Індекс інфляції у 2014 році

2014	%	Щомісяця	Наростаючим підсумком за рік
Січень	100,2	+0,2	0,2
Лютий	100,6	+0,4	0,8
Березень	102,2	+1,6	3,0
Квітень	103,3	+1,1	6,4
Травень	103,8	+0,5	10,5
Червень	101,0	-2,8	11,6
Липень	100,4	-0,6	12,0
Серпень	100,8	+0,4	12,9
Вересень	102,9	+2,1	16,2
Жовтень	102,4	-0,5	19,0
Листопад	101,9	-0,5	21,2
Грудень	103,0	+1,1	24,9
За 2014 рік	124,9		24,9

Значення індексу інфляції по місяцях приводиться в відсотках відносно попереднього місяця.

Джерело: складено автором за даними [17].

Якщо розглянути зміни індексу інфляції щомісячно у порівнянні з попереднім місяцем (табл. 2), то видно, що в деяких місяцях 2014 року індекс має від'ємне значення. В червні та липні розвиток інфляційних процесів в Україні стримувало здешевлення сирих продуктів внаслідок їхньої значної пропозиції на ринку в умовах нового врожаю; у жовтні та листопаді – підвищення адміністративно-регульованих цін внаслідок зростання тарифів на гарячу воду та опалення, а також подорожчання підакцизного продукту (алкогольних напоїв і тютюнових виробів) [17].

Динаміка індексів промислового виробництва за останні роки демонструє в основному тенденцію спаду. Спостерігається спад промислового виробництва. Так, індекс промислового виробництва за 2014 рік склав 79,5%, що на 24,1% нижче, ніж у 2011 році (табл.3).

Таблиця 3

Зведена таблиця індексів промислового виробництва за 2011-2014 роки

Місяць	2011	2012	2013	2014
Січень	87,2	86,2	88,9	84,0
Лютий	101,2	101,9	99,4	100,3
Березень	113,2	110,2	111,0	107,4
Квітень	94,6	95,6	98,5	98,4
Травень	100,3	101,9	94,4	98,3
Червень	100,8	98,0	101,6	98,5
Липень	102,7	104,3	105,1	97,8
Серпень	101,7	98,1	97,5	87,3
Вересень	102,0	100,0	99,6	104,9
Жовтень	105,2	106,8	107,4	107,5
Листопад	97,0	97,4	97,4	97,8
Грудень	99,7	96,1	100,1	97,9
За рік	103,6	94,5	99,0	79,5

Значення індексу інфляції по місяцях приводиться в відсотках відносно попереднього місяця.

Джерело: складено автором за даними [16].

Ціни виробників промислової продукції за 2014 рік збільшилися на 31,8%, насамперед за рахунок підвищення цін у постачанні електроенергії, газу, пари і кондиційованого повітря; через закриття деяких шахт на сході країни; зниження обсягів виробництва в добувній промисловості, зокрема падіння обсягів добування кам'яного та бурого вугілля, скорочення обсягів металургійного виробництва. Факторами, що зумовили негативну динаміку роботи галузі, були зупинка окремих металургійних підприємств, розташованих у зоні ведення бойових дій, і перебої з постачанням сировини для підприємств, які знаходяться в інших областях [16].

На фоні швидкого зростання споживчих цін відбулося зниження реальної заробітної плати. Це призвело до скорочення внутрішнього споживчого попиту – обсяг роздрібної торгівлі у 2014 році зменшився порівняно з відповідним періодом попереднього року. Реальна заробітна плата в Україні в грудні 2014 року зменшилася на 13,6% порівняно з груднем 2013 року (таблиця 4) [17].

Таблиця 4

Темп зростання/зниження номінальної заробітної плати та індексу реальної заробітної плати у 2014 році*, %

	Номінальна заробітна плата**		Реальна заробітна плата**	
	до відповідного періоду попереднього року (кумулятивно з початку року)	до попереднього місяця	до відповідного періоду попереднього року (кумулятивно з початку року)	до попереднього місяця
Січень	105,5	84,2	104,4	84,2
Лютий	105,4	97,9	104,3	97,6
Березень	104,3	104,7	102,2	102,3
Квітень	104,6	101,4	100,9	97,5
Травень	104,4	100,9	99,1	97,7
Червень	104,5	107,4	98,2	106,9
Липень	105,5	101,6	98,0	100,6
Серпень	105,5	93,8	97,0	91,2
Вересень	106,0	103,6	96,3	100,2
Жовтень	106,2	97,2	95,3	94,7
Листопад	106,2	101,3	94,3	98,6
Грудень	106,21	116,0	93,2	112,3

*Дані попередні, будуть уточнені після оприлюднення Державною службою статистики України.

** Дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

Джерело: складено автором за даними [17].

Як видно з даних таблиці 4, номінальна заробітна плата з початку року практично не змінювалась. Розмір мінімальної заробітної плати та її збільшення на 2014 рік не було передбачено [18]. Проте реальна заробітна плата з січня по грудень 2014 року поступово зменшувалась і на кінець року впала на 11,2%. Ознакою цього стало зниження купівельної спроможності населення України.

З одного боку, високі темпи інфляції свідчать про те, що економіка України залишається високозатратною, малоефективною і потребує істотної фінансової підтримки з боку держави, що неминуче штовхає вгору попит і ціни на товарних ринках. А з іншого боку – така тривала потреба економіки в інфляційній підтримці з боку держави свідчить про неспроможність існуючого виробничого потенціалу до функціонування на ринкових засадах самофінансування і вимагає додаткових фінансових вливань ззовні. Це пояснюється значною застарілістю основ-

ного капіталу, втратою обігового капіталу та неадекватністю ринковим умовам самої структури виробництва.

З метою стримування інфляційних процесів Рада Національного банку України прийняла Рішення «Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік» від 11.09.2014 р. № 28, згідно з яким основне завдання грошово-кредитної політики у 2015 році полягатиме у сприянні процесу поступового зниження інфляції як підґрунтя для забезпечення досягнення до 2018 року середньострокової інфляційної цілі. Головним орієнтиром грошово-кредитної політики на 2015 рік є зниження показника приросту індексу споживчих цін за рік до рівня 9% [19].

Національний банк обмежено реагуватиме монетарними засобами та методами на цінові зміни, які будуть зумовлені рішеннями у сфері адміністративно регульованих цін і тарифів, структурного реформування економіки та впливу зовнішніх шоків – економічних і політичних.

У міру прогресу в напрямі досягнення визначеного інфляційного орієнтиру на 2015 рік, а також стабілізації діяльності банківської системи вживатимуться заходи в напрямі підтримки діяльності уряду України щодо відновлення економічного заростання. Така робота концентруватиметься насамперед у площині створення умов для активізації кредитної підтримки банками реального сектора економіки, а також в напрямі сприяння за потреби у виконанні урядом України окремих зобов'язань в рамках програми «Стенд-бай».

Підтримуватиметься тісна взаємодія Національного банку з урядом України в питаннях узгодження грошово-кредитної та фінансової політики, в тому числі в частині впливу емісії державних боргових зобов'язань на стан грошово-кредитного ринку, а також активна співпраця в питаннях щодо забезпечення стабільності та стійкості фінансової системи, удосконалення її механізмів та інструментів. Також спільно з усіма гілками влади вживатимуться заходи в напрямі макроекономічної стабілізації, удосконалення законодавства із захисту прав кредиторів і споживачів фінансових послуг, поліпшення інвестиційного клімату, покращання судової практики розгляду кредитних спорів тощо.

За умов стабілізації внутрішньополітичної ситуації, припинення військового конфлікту, покращання ринкових очікувань та поступового відновлення економіки у 2015 році очікується зниження темпу приросту споживчих цін до рівня 9,0%. Ці ж чинники сприятимуть продовженню тенденції до зниження інфляції в наступні роки [19].

Висновки. Таким чином, з викладеного вище видно, що інфляція – це складний багатопрофільний процес, який впливає на ціноутворення та завдає серйозної шкоди економіці країни. Інфляція неодмінно призводить до кризи державних фінансів. Через неї реальна вартість доходів бюджету постійно зменшується, тому державі доводиться зменшувати свої витрати.

Заходи по оздоровленню фінансової ситуації в Україні дадуть позитивні результати лише за умови початкового, обов'язкового і суттєвого оздоровлення фінансів базової ланки економіки – фінансів підприємств та організацій, ефективного стимулювання ділової активності та підприємництва, продукуючого процесу.

Антиінфляційна політика змінюється і коригується залежно від ситуації в економіці. Нині одним із пріоритетних завдань стратегії й тактики економічної політики в Україні є розробка антикризової програми, яка покликана убезпечити країну від впливу інфляційних процесів, що відбулися у 2014 році. Передусім – це проблема цін на продовольчі товари, енергоресурси, вплив монополій на ціноутворення, стабілізування курсу гривні.

На сьогоднішній день існує досить багатий асортимент самих різних грошово-кредитних, бюджетних, податкових стабілізаційних заходів, за допомогою яких можна впливати на інфляційні процеси.

По-перше, необхідно вжити заходів щодо співвідношення темпів підвищення рівня життя населення з реальними можливостями економіки. Необхідно провести індексацію основних видів фіксованих доходів населення (мінімальна заробітна плата, пенсії, стипендії тощо), тому що бюджетні виплати (пільги, субсидії, допомоги, заробітні плати в держсекторі) знецінюються. В результаті знижується довіра до програм і заходів, що проводяться держав-

ною владою.

Також слід звернути увагу на зростання безробіття. Безробіття є одним із наслідків інфляції. У свідомості громадян України різке зростання цін та безробіття сильно взаємопов'язані. Боротьба з ними, як економічним явищем, обумовлена необхідністю соціально-економічного захисту громадян.

По-друге, нормалізація валютного курсу є абсолютно необхідною мірою для припинення усіляких нееквівалентних міжнародних торговельних операцій. До тих пір, доки іноземна валюта не буде використовуватися лише для задоволення імпорту і інших поточних платежів політика, «гра на пониження» приречена на поразку.

По-третє, слід невідкладно вжити дієвих заходів щодо поліпшення умов ведення бізнесу, тим самим одночасно сприяючи перерозподілу частини коштів громадян від споживчого ринку на бізнесові напрями та розширенню пропозиції товарів і послуг на споживчому ринку.

По-четверте, уряду необхідно нарешті ефективніше застосовувати наявні в нього ринкові інструменти для приборкання тимчасових (і не дуже) коливань цін на окремі товари та послуги (здійснення політики інтервенцій, антимонопольні важелі тощо). При цьому слід, по можливості, обмежувати застосування адміністративних важелів.

По-п'яте, необхідно нарешті повернутися обличчям до фінансових ринків і вжити справді дієвих заходів щодо їх розвитку. А почати необхідно з розбудови ліквідного та прогнозованого ринку державних цінних паперів, за яким обов'язково підтягнуться й інші сегменти. Треба повернути довіру громадян України до дій Національного банку України, до заходів грошово-кредитного регулювання, які він застосовує. Якщо інфляція контролюється Національним банком, то зазначені очікування є значними, реальна економіка насичується грошима, оскільки грошова маса зростає швидше ніж рівень цін, а це, в свою чергу, стимулює зростання економіки.

Список використаної літератури

1. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег / Дж. М. Кейнс. – М.: Гелиос АРВ, 2002. – 352 с.
2. Фридман Милтон. Количественная теория денег / Фридман Милтон. – М.: Дело, 1996. – 109 с.
3. Гальчинський А. С. Основи економічних знань: Навч. посіб. / А. С. Гальчинський, П.С.Єщенко, Ю. І. Палкін. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища школа, 2002. – 543 с.: іл.
4. Савлук М.І. Гроші та кредит: Підручник. – 6-те вид., перероб. і доп./ М.І.Савлук, А.М.Мороз, І.М. Лазепко та ін. К.: КНЕУ, 2011. – 589 с.
5. Круш П.В. Інфляція: суть, форма та її оцінка: Навч. посіб. / П.В. Круш, О.В.Клименко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 288 с.
6. Марцин В. С. Деякі підходи до регулювання інфляційних процесів на сучасному етапі розвитку економіки / В.С. Марцин // Економіка розвитку. – 2013. – №1(65). – С. 42-48.
7. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): [монографія] / О.І.Барановський. – К.: Київ. нац. торг.-ек. ун-т, 2004. – 759 с.
8. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: [монографія] / Я. А. Жаліло. – К.: НІСД, 2009. – 336 с.
9. Мельник О.М. Інфляція: теорія і практика регулювання: [монографія] / О.М.Мельник. – К.: Т-во «Знання», 1999. – 291 с.
10. Сайт україномовної літератури. Закон грошового обігу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uchni.com.ua/ekonomika/1729/index.html>
11. Бюлетень НБУ грудень 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua/files/stat.pdf
12. Бюлетень НБУ січень 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58127
13. Он-лайн конвертер валют [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www>.

freecurrencyrates.com/ru

14. Інформаційне агентство УНІАН економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua>

15. Вартість пального на АЗС України. Економічна правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua>

16. Міністерство фінансів України. Фінансовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua>

17. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

18. Закон України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» від 16.01.2014 р. № 719-VII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/719-18>

19. Рада Національного банку України. Рішення №28 від 11.09.2014р. «Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/vr028500-14>

*Vdovichenko N.E., Methodologist of higher category,
Odessa Institute of Finance of Ukraine State University
of Finance and International Trade*

INFLATION AND ITS IMPACT ON THE ECONOMY OF UKRAINE

Abstract. *The Inflation doesn't only lead to severe socio-economic consequences, but the efficiency of actions is lost in terms of inflation and the deformation of tools for macroeconomic management is, therefore must be a state of «controllability» of inflationary processes.*

The essence of inflation as a financial category and the impact of inflation processes for the current state of Ukraine's economy were revealed in the research. The depreciation of the hryvnia was defined in 2014 and its impact on the pricing policy for the example of development of fuel prices in Ukraine. The assessment of inflation indices was held over the period 2010-2014. Index change of industrial production was analyzed over the period 2011-2014. The comparative analysis of nominal and real wages was conducted in Ukraine in 2014. The measures of improving the Ukraine's financial situation were considered.

Keywords: *inflation, financial system, inflation processes, index of consumer prices, inflation index, economic development, economy, budget.*

References

1. Keynes J.M. The general theory of Employment, interest and money / J.M. Keynes . – М.: Геліос АРВ, 2002. – 352 p.
2. Friedman Milton. (1996) Quantity theory of money / Milton Friedman. – М.: Деал. – 109 p.
3. Gal'chinskiy A.S. (2002) The basics of economical knowledge: course book / A.S. Gal'chinskiy, P.S. Eshchenko, Y.I. Palkin: – 2nd edition, revised and supplemented. – К.: High. – 543 p.: ill.
4. Savluk M.I. (2011) Money and credit: handbook. – 6th ed., revised and supplemented. / M.I. Savluk, A.M. Moroz, I.M. Lapenko and others. К.: KNEU – 589 p.
5. Krush P.V. (2010) Inflation: essence, form and evaluation: handbook / P.V. Krush, O.V. Klimenko. К.: The centre of educational literature. – 288 p.
6. Martsin V.S. (2013) A few concepts of regulation of inflationary processes at the present stage of economy development / V.S. Martsin // Economy of development. – №1(65). – P.42-48.
7. Baranovskiy O.I. (2004) Financial security in Ukraine (methodology of evaluation and mechanism of providing): [monograph] / O.I. Baranovskiy. – К.: Kyiv national trade and economic university. – 759 p.
8. Zhalilo Ya. A. (2009) The theory and practice of forming an effective economic strategy of a

nation: [monograph] / Ya. A. Zhalilo – K.: NISR. – 336 p

9. Mel`nik O.M. (1999) Inflation: theory and practice of regulation: [monograph] / O.M. Mel`nik – K.: Co«Knowledge», plc. – 291 p

10. Site of Ukrainian language literature – The law of money circulation - [Internet resource]. – Mode of access: <http://uchni.com.ua/ekonomika/1729/index.html>

11. NBU bulletin for December 2014. [Internet resource]. – Mode of access: www.bank.gov.ua/files/stat.pdf

12. NBU bulletin for January 2015. [Internet resource]. – Mode of access: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58127

13. Online currency converter [Internet resource]. – Mode of access: <http://www.freecurrencyrates.com/ru>

14. UNIAN informational agency, economy [Internet resource]. – Mode of access: <http://economics.unian.ua>

15. The price of petrol at a motorway service station – Economic truth [Internet resource]. – Mode of access: <http://www.epravda.com.ua>

16. Ministry of finance of Ukraine – financial portal [Internet resource]. – Mode of access: <http://index.minfin.com.ua>

17. Official site of National Statistic Service of Ukraine [Internet resource]. – Mode of access: <http://www.ukrstat.gov.ua>

18. The law of Ukraine «On the State Budget of Ukraine for 2015» 16.01.2014 №719-VII. – Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/719-18>

19. Council of National Bank of Ukraine. Decision № 28 from 11.09.2014. « On basic concepts of monetary and credit policy for 2015» [Internet resource]. – Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/vr028500-14>

*Вдовиченко Н.Е., методист высшей категории
Одесского института финансов
Украинского государственного университета
финансов и международной торговли*

ИНФЛЯЦИЯ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ЭКОНОМИКУ УКРАИНЫ

***Аннотация.** Инфляция не только приводит до тяжелых социально-экономических последствий, но с учетом инфляции теряется эффективность действий и происходит деформация инструментов макроэкономического регулирования, поэтому должно быть состояние «управления» инфляционными процессами.*

В статье раскрыта сущность инфляции, как финансовой категории, и влияние инфляционных процессов на состояние современной экономики Украины. Показано обесценивание гривны в 2014 году и ее влияние на ценовую политику на примере формирования цены на топливо в Украине.

Осуществлена оценка индексов инфляции за 2010-2014 годы. Проанализированы изменения индексов промышленного производства за 2011-2014 годы. Проведен сравнительный анализ номинальной и реальной заработной платы в Украине за 2014 год. Рассмотрены меры по оздоровлению финансовой ситуации в Украине.

***Ключевые слова:** инфляция, финансовая система, инфляционные процессы, индекс потребительских цен, индекс инфляции, экономическое развитие, экономика, бюджет.*